



Activitate	2. Dezvoltarea si pilotarea cadrului metodologic pentru procesul de abilitare
Subactivitatea	2.6. Recomandări privind baza normativă și politici
Durata	Septembrie 2014
Autori:	Dan Caragea, Cosmin Holeab

R.2.7. LIVRABIL

ABILITAREA: ANALIZA SEMANTICĂ A CONCEPTELOR FUNDAMENTALE

Septembrie 2014, București



În încercarea de a determina universul conceptului al „abilitării” am ales un mic corpus de texte fundamentale printre care „Regulamentul CNATDCU”, „Ghid de abilitare” etc., în total paisprezece documente convergente tematic.

Înainte de prezentarea rezultatelor analizei, realizate cu programul *Tropes Zoom*, a cărei versiune în limba română a fost realizată la UEFISCDI (2011 și urm.), vom face un mic excurs asupra acestui concept în istoria învățământului superior românesc.

Când Spiru Haret ajunge ministru, legea încă în vigoare, deși cu numeroase amendamente, era cea din 1864, o lege din timpul domniei lui Al. I. Cuza, a guvernului Kogălniceanu. Conform acestei legi, în Principatele Unite existau două universități, la Iași și București, urmând ca necesarul de profesori universitari să fie recrutați dintre absolvenții unor școli normale ce trebuia să se înființeze. O școală normală superioară, după model francez, apare însă abia la 1880, dar nu se făcuse și o reglementare asupra admiterii cadrelor universitare. Astfel, legea lui Haret este prima care, vorbind de *abilitare* (cap. 5, art. 64), indică modul cum aceasta trebuie să se aplice. Cum subiectul este din nou de actualitate în învățământul superior din România, prin noua Lege a învățământului din 2011, vom transcrie, cu importanța unui text istoric, articolul respectiv:

Art. 64. – Pentru ca cineva să fie admis ca docent universitar, trebuie să posedă diploma de doctor pentru specialitatea respectivă și să treacă înaintea ei un examen de abilitare.

Candidatul prezintă facultății, la care voiește să se abiliteze cererea sa, însoțită de un memoriu asupra studiilor făcute și a lucrărilor sale științifice. Facultatea, apreciind cererea candidatului, o va supune aprobării ministerului.

Examenul se anunță cu șase luni înainte și se ține la universitatea unde este vacanța, înaintea unei comisii compusă din trei profesori numiți de decan, dintre profesorii facultății care reprezintă specialitatea pentru care se face examenul, sau specialitățile înrudite, și din doi profesori universitari, numiți de ministru. Președintele se va numi de ministru dintre membrii comisiei.

Examenul de abilitare va consta din:

- a) O lucrare originală tipărită, din materia asupra căreia se trece examenul, în niciun caz, această lucrare nu va putea fi înlocuită prin disertațiunea cu care candidatul și-a obținut titlul de doctor;
- b) Un colocviu asupra specialității, pentru care se cere abilitarea;
- c) Două lecțiuni publice, făcute după 24 de ore de preparare, asupra unor subiecte date de facultate;
- d) Candidații pentru docență în științele experimentale sau medicale vor mai face și câte două lucrări practice, în laborator sau în spital, asupra unor subiecte date de facultate și în timpul fixat de dânsa.

Rezultatul examenului de abilitare se consemnează într-un raport, care va conține analiza motivată a probelor trecute de fiecare candidat.

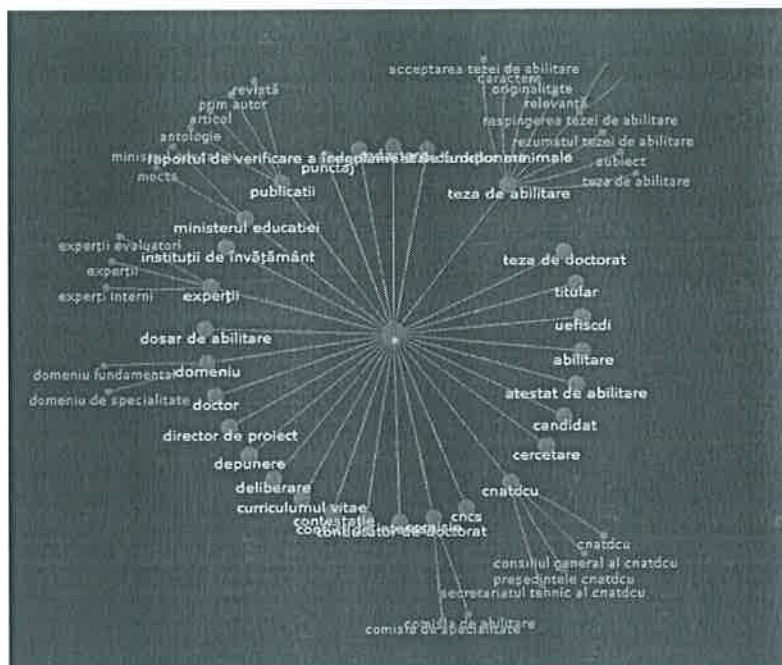
Numirea docenților se face de ministru.

Docentul numit la o universitate se poate transfera la cealaltă universitate, dacă această transferare este admisă de consiliul facultății, la care docentul voiește să se transfere.



Legea lui Haret prevedea trei trepte în ierarhia academică: docenți (doctori care trecuseră „examenul de abilitare”), agregați și profesori.¹

Să ne întoarcem acum la legea actuală. Plecând de la conceptele cheie, atât prin frecvență, cât și prin relațiile pe care le creează între ele, obținem următoarea configurație, echidistantă (prin absența unui punct specific de vedere):



Acest grafic echivalează cu universul conceptual care poate fi vizualizat și sub formă unei liste de ocurențe, din care deducem că „teza de abilitare” este conceptul specific central.

¹ Apud Dan Caragea și Adrian Curaj, *Analiza automată a discursului*, București, Editura Academiei Române, 2013.



ROMANIA EUROPEANA



ROMANIA ROMÂNIEI
MINISTERUL NAȚIONAL AL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII



Fondul Social European
Publicator 2007-2013



Programul Operațional
2007-2013



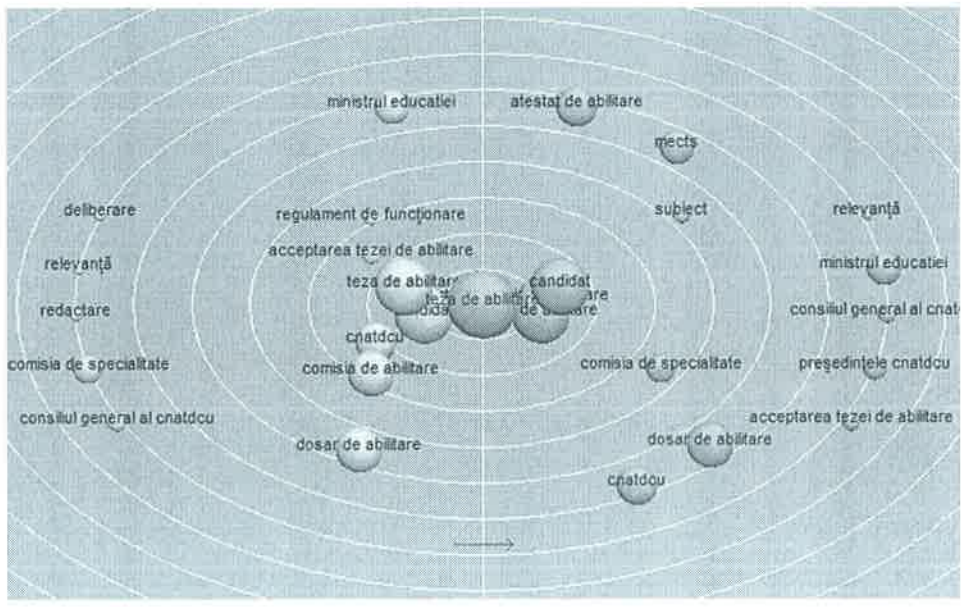
MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI INOVĂRII



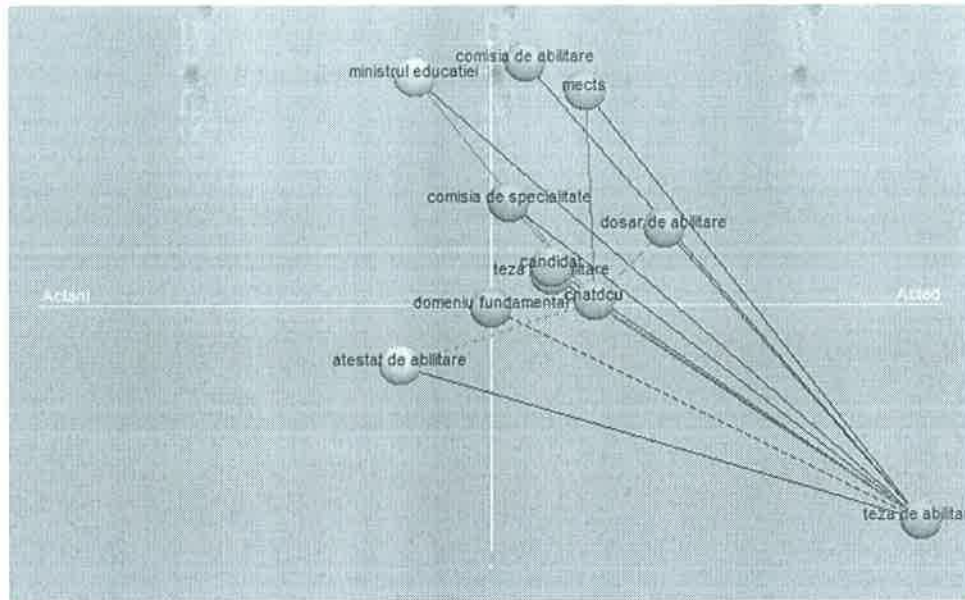
UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ȘI ÎNĂLȚĂRII
CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE,
CERCETARE ȘI INOVAȚIE

- publicații (459)
- teza de abilitare (407)
- candidat (308)
- comisie (236)
- cnatdcu (210)
- ministerul educației (202)
- punctaj (193)
- dosar de abilitare (183)
- atestat de abilitare (145)
- cercetare (94)
- cncs (77)
- domeniu (69)
- doctor (56)
- abilitare (49)
- conducător de doctorat (38)
- experții (34)
- titular (31)
- depunere (26)
- instituții de învățământ (17)
- uefiscdi (16)
- curriculumul vitae (14)
- deliberare (12)
- regulament de funcționare (11)
- teza de doctorat (11)
- conflict de interese (10)
- redactare (8)
- contestație (6)
- raportul de verificare a îndeplinirii
standardelor minime (6)
- director de proiect (5)

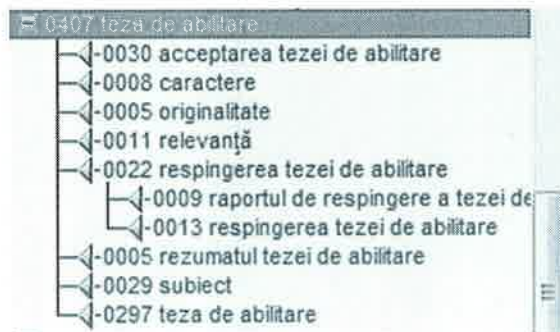
La rândul lui, acest termen central dezvoltă un univers conceptual-relațional particular:



Relațiile esențiale ne apar atunci când facem analiza actorilor (toți termenii sunt actori în discurs):



Interesat este faptul că se vorbește cam în egală măsură de „acceptarea tezei de abilitare” (30 de ocurențe), ca și de „respingerea tezei de abilitare” (22 de ocurențe). În ceea ce privește „subiectul tezei”, acesta trebuie să primeze prin „relevanță” (11 ocurențe) și originalitate (5 ocurențe). Preeminența ideii de „relevanță” ține mai degrabă de întreaga activitate a candidatului. Firește, în cazul unei „teze de doctorat” accentul ar fi căzut probabil pe „originalitate”, un concept poate difuz, dar imbatabil în mentalul academic.



Să privim și asupra unui alt concept corelat: „dosar de abilitare”



UNIUNEA EUROPEANĂ



Ministerul Național al Educației și Cercetării
și Promovării Sociale



Fondul Social European
POSDRU 2007-2013



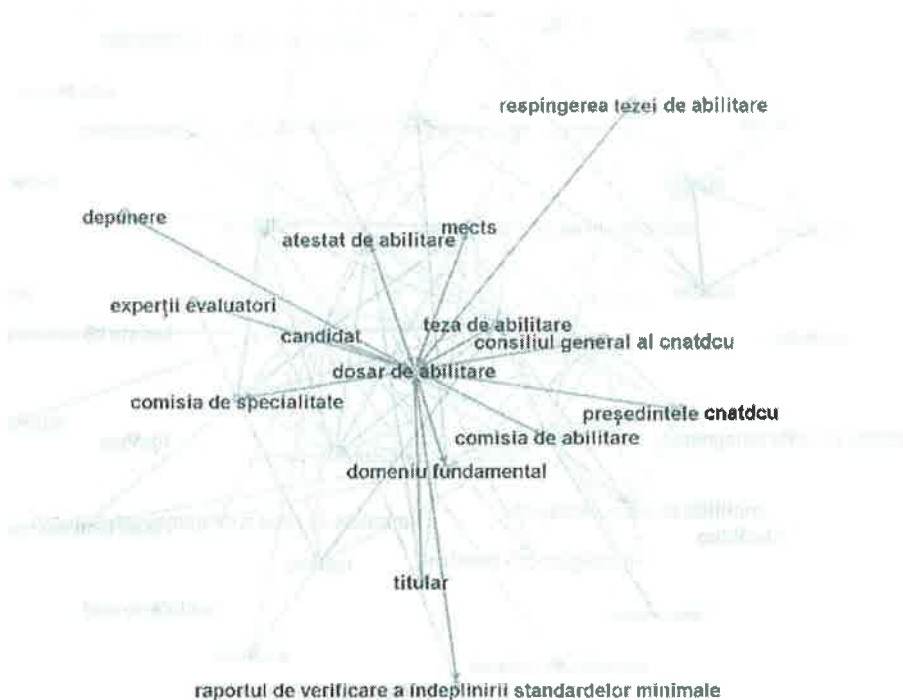
Ministerul Național al Educației și Cercetării
și Promovării Sociale



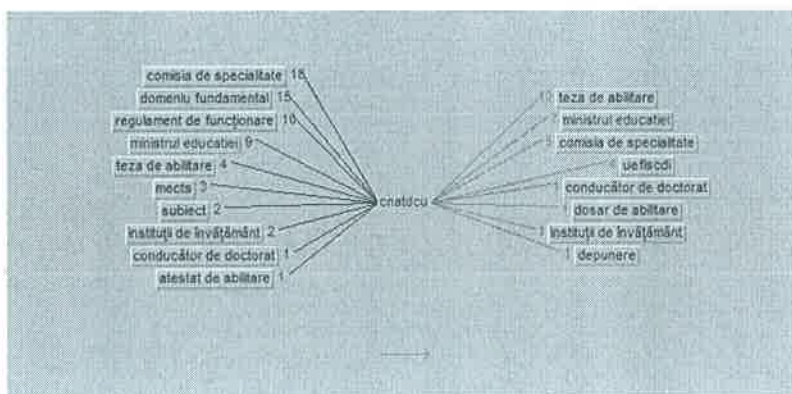
MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI PROMOVĂRII
SOCIALE



UNITATEA NAȚIONALĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

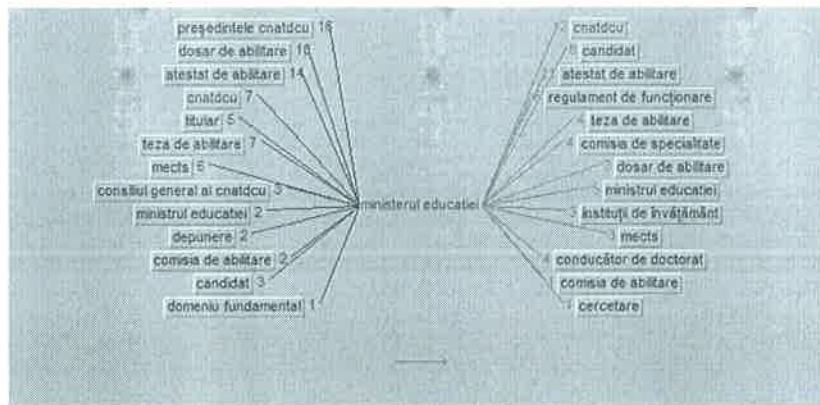


Observăm că acesta se leagă de un „domeniu fundamental” și de un raport de verificare a standardelor minime”. Apoi intră într-un proces în care teza joacă rolul principal. Ne-am putea întreba, în final, ce rol joacă CNATDCU și Ministerul Educației în „atestare”.

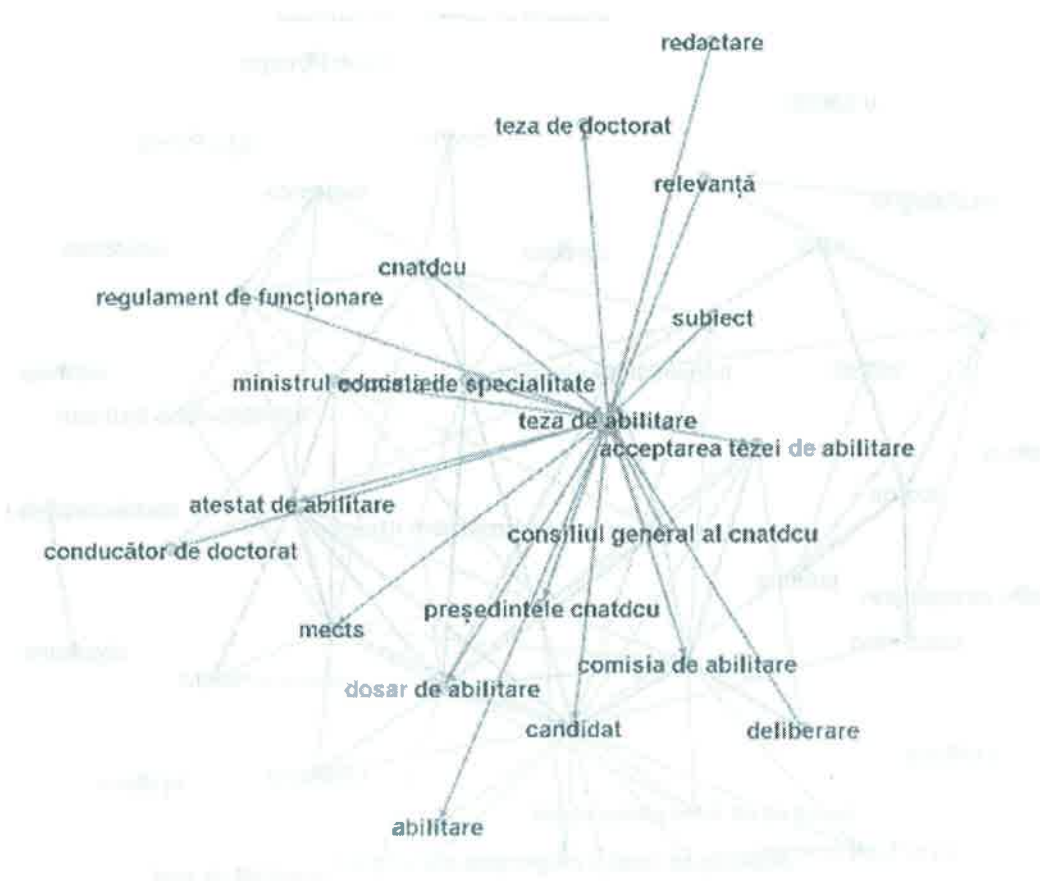


La fel, Ministerul Educației:





Iată și cea mai sintetică imagine care înglobează conceptele luate în discuție:



Corespunde această vizualizare **REGULAMENTULUI** din 13 octombrie 2011 de funcționare a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare în vederea evaluării tezilor de abilitare și altor documente din corpus?

În opinia noastră, răspunsul este afirmativ.